

Seminar *Čitanjem do uspeha*

Pakrac, 20. 2. 2024

“Bralna značka - uspešan projekt promicanja kulture čitanja ”

Petra Potočnik, Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS

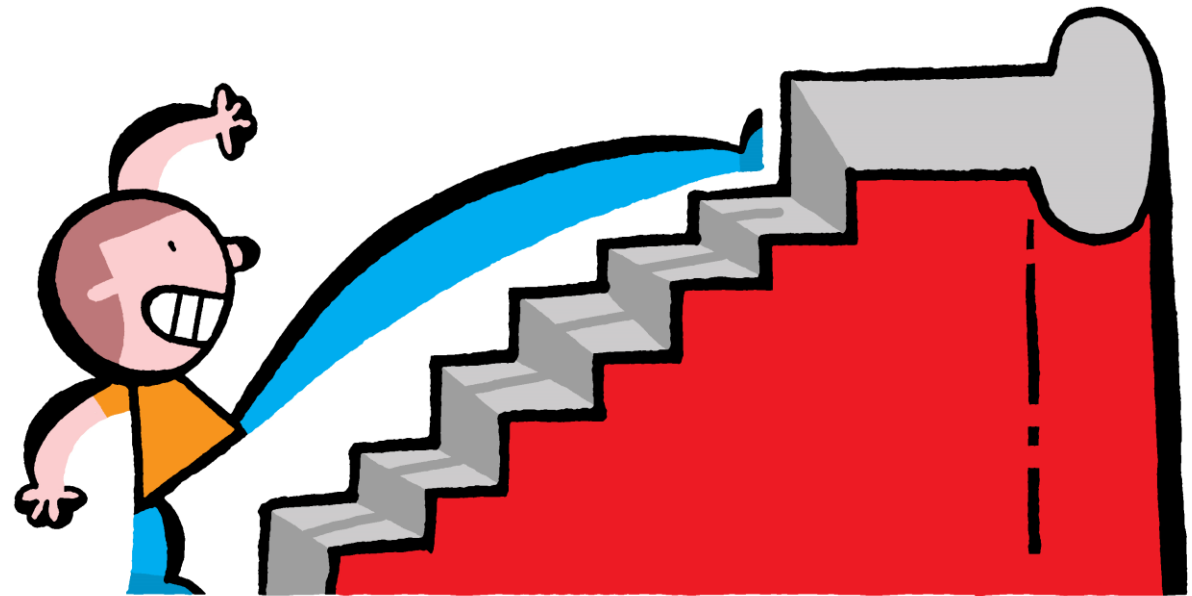
Bralna značka („Čitateljska značka“)

- *Bralna značka* je u početku bila mentorska praksa u osnovnoj školi **Prevalje** (mali grad na sjeveru Slovenije).
- Pokret su školske godine 1960./61. utemeljili profesor slovenskog jezika **Stanko Kotnik** i književnik **Leopold Suhodolčan**. Njih su dvoje postojeći čitateljski klub pretvorili u *“Natjecanje za čitateljsku značku”*, prilično zahtjevnu aktivnost. Htjeli su pronaći bijeg od školskih formalnosti. Ekspanzija svih mogućih sportskih natjecanja potaknula ih je na uvođenje nove duhovne paralele.
- Kotnik je utemeljio novo natjecanje tako: *“Radi se o plemenitom kulturnom natjecanju gdje se mladi natječu sa svojim vršnjacima i sami sa sobom. Dobivaju pobjedničku značku za uspjeh, ali se u isto vrijeme osjećaju obogaćeno iznutra.”*

Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS

- Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS je nevladina organizacija koja profesionalno i organizacijski vodi pokret *Bralna značka* („Čitateljska značka”).
- Različitim programima potiče posebno djecu i mlade, ali i druge skupine čitatelja, na dobrovoljno čitanje u slobodno vrijeme. Oslanja se na mrežu škola i knjižnica te srodnih organizacija.
- Cilj *Bralne značke* je podržati cjeloživotni razvoj kulture čitanja i čitalačke pismenosti.

Ilustracija: Ivan Mitrevski

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS

vodi brigu o smjernicama za
odabir lektire i priprema
neke alate za njih

priprema stručne temelje za
razvoj suvremenih strategija
poticanja čitanja

informira o razvoju
čitalačke, knjižne i književne
kulture

osigurava dobru i brzu
povezanost mreže suradnika
i protoka informacija

organizira stručna
usavršavanja i razmjene

koordinira gostovanja
pisaca i ilustratora

brine o motivacijskim
darovima knjiga i zalaže se
za kvalitetu knjiga za mlade

priprema motivacijski
materijal i nagrade

priprema različite ogledne
programe i projekte za
različite dobne skupine (npr.
program međugeneracijskog
čitanja)

surađuje sa srodnim
organizacijama u Sloveniji i
inozemstvu

Bralna značka nositelj je mnogih priznanja

- 2011. godine, povodom 50. obljetnice, dobila je **zlatni red Republike Slovenije**.
- Od 21. ožujka 2019. godine pokret *Bralna značka* upisan je u **nacionalni registar nematerijalne kulturne baštine**.
- U 2020. godini Društvo je dobilo **nagradu** Slovenske sekcije IBBY-a za **iznimna postignuća na području promicanja književnosti i čitanja za mlade**.
- U srpnju 2022. na 22. Europskoj konferenciji o pismenosti u Dublinu primila **međunarodnu nagradu za inovativnu praksu u području promicanja kulture čitanja** koju svake dvije godine dodjeljuje FELA (Federation of European Literacy Associations).
- U prosincu 2022. Društvo je od predsjednika Republike dobilo „*Jabuku nadahnuća*” za važnu ulogu u promicanju kulture čitanja.
- Član smo Zveze prijatelja mladine Slovenije, a međunarodno djeluje kao članica Slovenske sekcije IBBY-a i Udruge europskih čitateljskih društava FELA.

Bralna značka danas

- Stanovništvo Slovenije: 2,1 milijuna stanovnika.
- Broj upisane djece (podaci za školsku godinu 2022./2023.):
 - vrtić: 86.177 djece,
 - osnovna škola: 197.062 učenika,
 - srednja škola: 77.462 učenika.
- Procjenjujemo da svake godine u svim programima sudjeluje oko **140.000 djece** (većinom predškolaca i osnovnoškolaca, ali i nešto srednjoškolaca i odraslih).
- *Bralna značka* najzastupljenija je u osnovnim školama, oko 70% osnovnoškolaca uključeno je u ovu vrstu čitanja.
- Samo u osnovnoškolskim programima vodi ih više od 7000 mentora (učitelja, odgajatelja i knjižničara).

Bralna značka izvan Slovenije

- *Bralnu značku* čitaju i:
- - Slovenska djeca u slovenskoj dijaspori
- - u nekim područjima u slovenskom matičnom/iseljeničkom području.

WEB STRANICA BRALNE ZNAČKE:

<https://www.bralnaznacka.si/sl/>

WEB STRANICA NA ENGLISKOM:

<https://www.bralnaznacka.si/en/home-page>

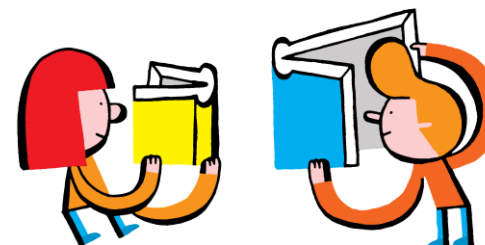
Osnovne informacije o BRALNI ZNAČKI:

[VSE-KAR-BI-RADI-VEDELI-O-BRALNI-ZNACKI-V-OS.pdf \(bralnaznacka.si\)](#)

Bralna značka kao suvremeni pokret za razvoj kulture čitanja i čitalačke pismenosti

***Bralna značka* uspješan je održivi model promicanja čitanja u slobodno vrijeme, koji se može koristiti u različitim dobnim skupinama, u različitim kulturnim sredinama i školskim sustavima, na svim jezicima..., jer svoj rad temelji na shvaćanju da se za uspješan razvoj i promicanje cjeloživotnog čitanja uvijek treba prilagođavati određenoj skupini čitatelja/čitatelja u određenom vremenskom, društvenom i kulturnom kontekstu.**

- **Raspored provedbe programa** obično je vezan uz trajanje odnosno dinamike školske godine, ali može biti i drugačija (npr. kalendarska godina, ljeto...).
- **Propisani broj knjiga** strukturiran je na nacionalnoj razini prema dobnim razinama, pri čemu mentori vode računa o specifičnostima svoje grupe kada je u pitanju broj pročitanih knjiga i individualne sposobnosti pojedinaca.
- **Različiti i individualizirani izbori štiva** moderna su konstanta *Bralne značke*. Prema nacionalnim smjernicama pripremaju ih mentori odnosno mentorske grupe.
 - Dosadašnje iskustvo pokazuje da najpoticajnije djeluje razmjerno **opširan popis preporučene lektire za svaku dobnu razinu** (20-30 knjiga), pri čemu su u izbore promišljeno uključene **moderne kvalitetne knjige**, žanrovski raznolika građa, te kao **tematski izvorna i prevedena djela raznih autora, beletristika i obrazovni materijal...**
 - Prilikom izrade popisa potrebno je voditi računa o dostupnosti materijala (npr. u školi, obližnjoj narodnoj knjižnici, kod kuće...)
 - Čitatelji tako **moгу birati knjige s popisa** ili ih čitati u potpunosti **prema svojim željama**.
- **Rad s mladim čitateljima** u *Bralnoj znački* usmjeren je na **posebnosti skupine i čitatelja pojedinca** (predškolska *Bralna značka*, obiteljsko čitanje, tinejdžersko, međugeneracijsko čitanje itd.)
- Važan dio *Bralne značke* su **završni susreti, priredbe, nagrade raznih vrsta**, kako za čitatelje tako i za promicanje čitanja u društvu.
- Za širenje svijesti o važnosti čitanja i povezanosti sa širim kulturnim i društvenim prostorom izuzetno su **važni stvaratelji na polju knjige i sustavna briga o kvalitetnoj suvremenoj knjižnoj građi** u dječjim vrtićima, školskim i kućnim knjižnicama.
- Za stvaranje moderne *Bralne značke* potrebni su nam **neovisni i kreativni mentori** koji su i sami čitatelji entuzijasti i uvjereni u važnost dobre čitalačke pismenosti i razvijene kulture čitanja. Stoga je i danas ključno da imaju potporu uprave vrtića i škole, koji znaju koristiti *Bralnu značku* kao dobrovoljnu, slobodnu aktivnost kao važan element u mreži terenskih aktivnosti.

Motivacijski material

- <https://www.bralnaznacka.si/sl/motivacijsko-gradivo/>

Zlata bralka/zlati bralec / Zlatna čitalica/zlatni čitač

- Jedan od brojnih projekata koje provodimo je **projekt Zlata bralka/zlati bralec**.
- Od školske godine 2003./2004. svaki učenik dobiva slikovnicu na početku osnovne škole, a tisuće vjernih čitatelja dobiva knjigu na kraju osnovne škole.
- Knjige se smatraju darom i motivacijskim sredstvom. Potiču obiteljsko čitanje, pomažu u razvoju čitateljskih navika i kulture čitanja te pomažu u odgoju mladih čitatelja koji će voljeti i uživati u čitanju cijeli život.
- **Zbirka knjiga Zlati bralec** jedan je od najvažnijih projekata naše udruge. Uz podršku sponzora i ostalih suradnika gradili smo ga 20 godina.
- [ZBIRKA ZLATA BRALKA/ZLATI BRALEC](#)

Nastupi pisaca i ilustratora

- Koordiniramo posjete.
- [SEZNAM AVTORJEV](#)

Obiteljsko čitanje

- Razvoj obiteljskog čitanja i programa za najmlađe čitatelje važna je zadaća *Bralne značke*.
- U posljednjih dvadeset i pet godina *Bralna značka* za predškolce širi se slovenskim vrtićima i javnim knjižnicama, potičući osobito roditelje da čitaju svojoj djeci u predškolskom razdoblju.

Medgeneracijsko branje / Međugeneracijsko čitanje

- U suradnji s Javnom agencijom za knjigu 2014. godine započeli smo s provedbom projekta **Međugeneracijsko čitanje** u kojem sudjeluju mladi i odrasli/stariji čitatelji.

- Informacije: tilka.jamnik@bralnaznacka.si

Izbori, liste, preporuke

- Pripremljeni su na temelju stručnog rada Pionirske - Centra za mladinsku književnost i knjižničarstvo kod Gradske knjižnice Ljubljana.
- [IZBORI KNJIG](#) / [LISTE PREPORUKA](#): transparentne liste preporuka, liste po ciljnim skupinama i zbirkama, tematske liste, nagrade za književnost za mlade.
- PREGLEDNI POPISI KNJIGA (mag. Tilka Jamnik):
[PREGLEDNI PRIPOROČILNI SEZNAMI](#) / [PREGLEDNI POPIS PREPORUKA](#)
[SEZNAMI PO CILJNIH SKUPINAH in TEMAH, ZBIRKE](#) / [POPIS PO CILJNIM SKUPINAMA I TEMAMA, ZBIRKE](#)
[TEMATSKI SEZNAMI](#) / [TEMATSKI POPISI](#)
- **AŽURIRAN POPIS**
- [SLOVENSКИH NAGRAD ZA MLADINSKO KNJIŽEVNOST](#) (Petra Potočnik) / **NAGRADE ZA KNJIŽEVNOST ZA MLADE**
i
- POPULARAN IZBOR [UMETNIKI SEZONE](#) / **UMJETNICI SEZONE** (Jože Zupan).

Obrazovanja

- Središnji simpozij *Bralne značke* - 1. dan Slovenskog sajma knjiga (u studenom)
- Regionalni seminar u Murskoj Soboti (u rujnu)
- Radionica za učitelje: *Važnost uključivanja roditelja za razvoj čitanja djece* (u ožujku)
- *Bralne čajanke na daljavo / Čitateljske čajanke na daljinu*: Zbog velikog interesa nastavnika i mentora lektire za kratke edukacije „na daljinu“, treću godinu zaredom pripremamo niz čitateljskih čajanki koje se održavaju mjesečno putem ZOOM alata (to je besplatno i svima dostupno).

Priporočilnica / Priče u Preporuci

- U *Pričama u Preporuci* predstavljamo najnovije dobre mladenačke (i poučne) knjige.
- Objavljeno je više od 500 članaka o knjigama objavljenim posljednjih godina.
- Najviše ih priprema Tilka Jamnik.
- Izbor može pomoći učiteljima i knjižničarima u radu s učenicima, a obitelji mogu pomoći u odabiru knjiga za djecu ili unuke.
- Uz preporuke, uglavnom ćete pronaći i poticaje za čitanje, korisne za eventualni daljnji rad s knjigom i motivirajuće mlade čitatelje.

MIŠLJENJA ČITATELJA

- Predstavljene knjige možete ocijeniti, a možete i napisati svoje mišljenje.
- Mentori, mladi čitatelji i roditelji mogu ocjenjivati i komentirati. (Komentari nisu javni.) Prije ocjenjivanja morate se [registrirati](#) (ili [prijaviti](#) ako ste već registrirani).
- Svaku knjigu možete ocijeniti samo jednom.

Poletje na jezeru Čiče

Jasminka Tihi-Stepanić / Miš Založba

Tihi-Stepanić, Jasminka: *Poletje na jezeru Čiče*.

Prev. Damijan Šinigoj. Dob. Miš, 2023, 179 str.

| M – 3. stopnja

| bratje in sestre | počitnice | smrt | družina | družinski odnosi | babice (sorodstvo) | dekleta | odrasčanje | medosebni odnosi | prijateljstvo | jezera | žalost | žalovanje | krivda

Glej tudi: **NIČ VEČ KOT PREJ**

Dva kakovostna večplastna problemska romana, predvsem za mlade bralce 3. triletja OŠ, ob katerih se lahko veliko pogovarjamo in ju tudi primerjamo: v prvem romanu mlajši bratec umre na koncu in v zadnjih poglavjih že izvemo, kaj pomenita žalost in žalovanje za sestro in starša; v drugem romanu pa je mlajša sestra umrla leto prej in spremljamo družinske člane, ki počasi prebolevajo izgubo in skušajo živeti naprej. Vsak roman posebej, oba skupaj ali pa še kakšen s podobno tematiko spodbujajo pogovor in so zato še kako primerni tudi za družinsko in medgeneracijsko branje, lahko so zgodbe, »ki celijo rane« ... Besedila zagotovo lahko beremo tudi pri bralni znački.

Več ...

Tilka Jamnik,
14. julij 2023

Mnenja bralcev

Mentorji BZ
👍👍👍👍

Mladi bralci
👍👍👍👍

Starši / skrbniki
👍👍👍👍

Kaj menite o knjigi?

Za ocenjevanje knjige se morate [prijaviti](#).

Založba	Miš Založba
Avtor	Jasminka Tihi-Stepanić
Prevajalec	Damijan Šinigoj
Poezija/proza/dramatika	proza
Priporočena starost (0-3, 3-6, 1. trl, 2. trl, 3. trl, 15+, odrasli, za vse starosti)	
3. triletje	
Iskalni niz (vrsta/zvrst, geslo/ključna beseda ...) mladinski roman / bratje in sestre, počitnice, smrt, družina, družinski odnosi, babice (sorodstvo), dekleta, odrasčanje, medosebni odnosi, prijateljstvo, jezera, žalost, žalovanje, krivda	
Št. strani	179
Vezava (trda, mehka)	trda
Avtor priporočila (Jamnik, Zadravec, Rot Gabrovce)	Tilka Jamnik

Video sadržaj

- YOUTUBE KANAL *BRALNE ZNAČKE*:

Na [YouTube kanalu BZ](#) besplatno su dostupni neki video sadržaji koje možete koristiti kao jedan od oblika motivacije za čitanje.

- Možete pogledati Promotivni kratki film o Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS, koji je u jesen 2020. dobio nagradu Slovenske sekcije IBBY-a:
<https://www.youtube.com/watch?v=d3qCkYuFKCI>.
- Film je dostupan i u verziji s engleskim titlovima:
https://www.youtube.com/watch?v=ZjUoT_vgSN4.

Nacionalni mesec skupnega branja / Nacionalni mjesec zajedničkog čitanja

- Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS jedan je od pokretača Nacionalnog mjeseca zajedničkog čitanja, koji je usmjeren na promicanje čitanja i pismenosti u svim dobnim skupinama.
- NMSB već tradicionalno prati javna medijska i plakatna komunikacijska nacionalna kampanja *Čitajmo zajedno* koju vodi Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS s partnerima.
- [NACIONALNI MESEC SKUPNEGA BRANJA](#)
- [BEREMO SKUPAJ](#)

Materijali na drugim jezicima

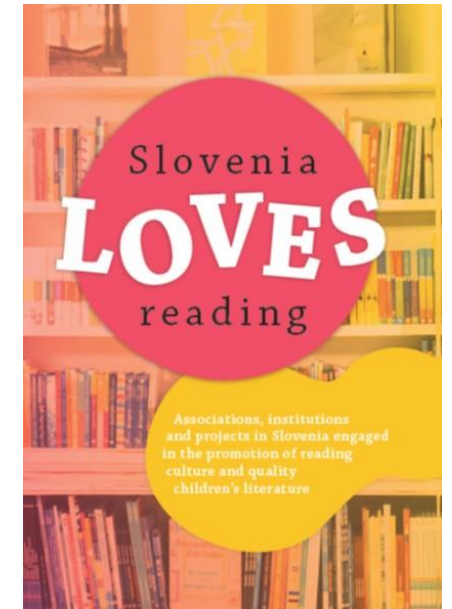
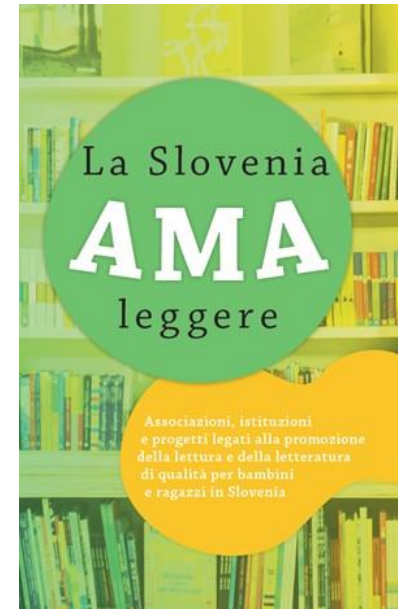
- Materijali nastali tijekom priprema za međunarodne sajmove knjiga, koji su iza i pred nama (Frankfurt 2023. i Bologna 2024.), također su namijenjeni prezentacijama na kongresima, edukacijama i sl. u inozemstvu:
- publikacija Slovenija voli čitanje (uredila Slovenska sekcija IBBY): predstavlja slovenske programe, projekte i organizacije koje promiču čitanje, kulturu čitanja i kvalitetnu književnost za mlade.
- Publikacija je dostupna na tri jezika (engleski, talijanski i njemački) na web stranici na sljedećim poveznicama:

[Slovenia Loves Reading.](#)
[La Slovenia ama leggere](#)
[Slowenien liest gern](#)

- U promotivne svrhe preveli smo i kratki strip na engleski, talijanski i njemački jezik [Kratka zgodovina Bralne značke](#), koji je pripremljen u sklopu projekta MEGA kviz (Pionirska, MKL). Autor stripa je Ivan Mitrevski.

[A Brief History of Reading Badge](#) (short comic).
[La storia del Reading Badge](#) (il fumetto).
[Kurze geschichte des Leseabzeichens](#) (der comic)

- **Bee Curious. Slovenia's Best for Young Readers** - antologija slovenskih književnih stvaratelja i ilustratora za djecu i mladež (uredili Društvo slovenskih književnika i Javna agencija za knjigu): [Antologija](#).

Slovenia - [Guest of Honour](#) at the Bologna Children's Book Fair 2024! /
Slovenija - počasni gost Sajma dječje knjige u Bologni 2024!

8. – 11. april 2024

[Konferenca](#)

We Love Reading / Volimo čitati

10. april 2024

Conference on good practices
in reading promotion
Conferenza sulle buone pratiche
di promozione della lettura

„Beremo skupaj“

„Čitamo zajedno“

info@bralnaznacka.si

www.bralnaznacka.si

